

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
факультет іноземних мов

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВА ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ПЕРЕКЛАДУ

**Тези доповідей XI наукової конференції
з міжнародною участю**

15-16 квітня 2021 року, м. Харків, Україна

Харків 2021

УДК 81'25(063)

Зареєстровано Державною науковою установою
«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»
(Посвідчення № 804 від 14 грудня 2020 року)

Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 3 від 26 лютого 2021 р.)

Організаційний комітет конференції:

В. Г. Пасинок, доктор педагогічних наук, професор (голова)
О. В. Ребрій, доктор філологічних наук, професор (заступник голови)
Н. А. Оніщенко, кандидат філологічних наук, доцент
Л. М. Черноватий, доктор педагогічних наук, професор
А. П. Мартинюк, доктор філологічних наук, професор
І. Є. Фролова, доктор філологічних наук, доцент
А. С. Ольховська, доктор педагогічних наук, доцент
Я. С. Сиса, викладач (секретар)

Адреса оргкомітету:

61022, м. Харків-22, майдан Свободи, 4,
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,
факультет іноземних мов, к. 7-76, тел. (057)707-54-42

Актуальні проблеми перекладознавства та методики навчання перекладу:
Тези доповідей XI наукової конференції з міжнародною участю. Харків: ХНУ
імені В. Н. Каразіна, — 2021. — 143 с. — Електронне видання (15–16 квітня 2021 р.,
м. Харків, Україна).

До збірника увійшли тези доповідей наукової конференції, присвяченої проблемам теорії,
історії та методики навчання перекладу.

Для наукових працівників, перекладачів, викладачів, аспірантів, студентів філологічних
спеціальностей.

The Collection contains abstracts of the reports at the Conference dedicated to current issues in
theory and history of translation and methods of translators'/interpreters' training.

For scholars, translators/interpreters, teachers, post-graduate students and students of philological
specialities.

Тези подано в авторській редакції

ISBN 978-966-285-686-6

УДК 81'25(063)

Тези розповсюджуються в електронному вигляді

© Харківський національний
університет імені В.Н. Каразіна, 2021

Зміст

ЧАСТИНА 1

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

I АСПІРАНТІВ

Агібалова Т. М., Голікова О. М., Мирошниченко В. М.

Граматична семантика в художньому перекладі 9

Артьомцев О. В.

Особливості відтворення німецьких юридичних термінів українською мовою 10

Ахмедова Е. Д.

Стратегія одомашнення в англо-українському перекладі художніх порівнянь: когнітивний ракурс 12

Бадан А. А.

Лінгвокраїнознавство для перекладачів: переклад топонімів 13

Безугла Л. Р.

Перекладацькі трансформації у поетичних перекладах Генріха Ейгера 14

Бойко Я. В.

Діахронна множинність перекладів часово віддаленого першотвору як проблема перекладознавства 16

Воробйова І. М.

Особливості перекладу фразеологізмів у творах В. Шекспіра 17

Вороніна К. В.

Стратегія одомашнення під час перекладацького відтворення авторських оказіоналізмів 19

Гура В. М.

Особливості перекладання художніх текстів жанру фентезі 20

Засєкін С. В.

Перекладацька етика та добросесність 21

Демецька В. В.

Інтерсеміотика драматичного тексту в перекладі: теоретичний аспект 23

Дорофєєва М. С.

Міжкультурні розбіжності німецького та українського дискурсу перекладознавства (на матеріалі видів тексту “*exposé*” та «кваліфікаційна робота магістра») 24

Іваненко Д. О.

Особливості перекладання ілюстрованих художніх текстів для дітей 26

Івахненко А. О.

Деякі аспекти відтворення образу персонажа в детективі (на матеріалі роману *The Apprentice* Тесс Геррітсен) 27

Кабаченко І. Л.

Міжкультурна комунікація в перекладі 29

Кабірі М. Х., Кобзєва О. О.

Стратегія самопрезентації як частина прояву ідентичності: перекладацький аспект 30

<i>Кайсіна Д. М.</i>	
Отримання зворотнього зв'язку від здобувачів вищої освіти як елемент студентоцентрованого навчання основам письмового перекладу.....	31
<i>Кальниченко О. А., Кальниченко Н. М.</i>	
Єлизавета Старинкевич як теоретик та критик перекладу	33
<i>Каминін І. М., Чурсіна Л. В.</i>	
«Хибні англіцизми» у сучасній французькій мові та проблеми їхнього перекладу українською мовою	34
<i>Карабан В. І.</i>	
Хто кого? — Машинні перекладачі проти викладачів	35
<i>Карачова Д. В., Бовкун В. О.</i>	
Специфічні характеристики сленгізмів та труднощі їх перекладу українською мовою	37
<i>Коваленко Л. А.</i>	
Порівняльний аналіз англо-українських перекладів лінгвально-візуальних каламбурів.....	38
<i>Ковалюк О. Б., Наняк Ю. О.</i>	
Виклики у викладанні медичного перекладу.....	39
<i>Корбозерова Н. М.</i>	
Переклад, мовний тип, лінгвокультурний концепт як складові поліпарадигмального аналізу: пошуки кореляції	41
<i>Котляров Д. М.</i>	
Дослідження ефективності пропедевтичного курсу при навчанні перекладу у сфері політики майбутніх філологів, що вивчають англійську мову як другу іноземну.....	42
<i>Купчишина Ю. А.</i>	
Вербалізатори очуднення в англomовному художньому тексті.....	43
<i>Мартинюк А. П.</i>	
Когнітивний перекладацький аналіз: метод і методика (на прикладі перекладу художніх метафор і порівнянь)	45
<i>Медведєва А. А.</i>	
Функції чорного гумору в кіноперекладі	46
<i>Мирошниченко В. М., Шкурченко А. Ю.</i>	
Особливості перекладу текстів науково-технічного стилю (на прикладі ІТ-сфери)	47
<i>Мізін К. І.</i>	
Комплексні емоції як проблема перекладу	49
<i>Некряч Т. Є.</i>	
Засоби передачі в перекладі визначальних формальних параметрів художнього твору (на матеріалі роману Дж. Вінтерсон “Пристрасть”)	50
<i>Ноговська С. Г.</i>	
Лінгвокультурна адаптація комерційної реклами.....	51
<i>Панченко О. І.</i>	
Вигуки тварин як проблема перекладу	53

<i>Панькова А. В.</i> Переклад закодованих повідомлень у складі художнього твору: стратегії та прийоми	54
<i>Пешкова О. Г.</i> Прецедентні імена як засіб мовної гри в англо-українському науковому перекладі	55
<i>Радчук В. Д.</i> Інтерсеміотика перекладу: «Катерина» Т. Шевченка — картина в поемі і поема в картині	57
<i>Ребрій О. В.</i> Переклад ілюстрованих книжок для дітей: інтерлінгвістичний чи інтерсеміотичний?	58
<i>Рудницька Н. М.</i> Ідеологічно вмотивована асиметрія у перекладі	59
<i>Синегуб С. В.</i> Функціонально-прагматичні характеристики текстів офіційно-ділового дискурсу в процесі перекладу	61
<i>Суса Я. С.</i> Національні стереотипи як проблема перекладу	62
<i>Ставенко О. В.</i> Австралійські етнонаративи для дітей у контексті міжкультурної комунікації	63
<i>Фролова І. Є.</i> Культурні чинники перекладацької діяльності	65
<i>Цанів А. О.</i> Художні наративи для дітей: на перетині мультимодалістики та перекладознавства	66
<i>Царьова С. О., Курочкіна Д. І.</i> Особливості перекладу передумов створення винаходу в патентній документації США	68
<i>Шевченко В. М.</i> Актуалізація імплікатур в аспекті перекладу	69
<i>Alimova A. Yu.</i> Rendering Nonverbal Communication Means of Characters With Physical Disabilities in Fiction Translation	70
<i>Blagodarna O. M.</i> Productivity Focused CAT-Tools Functionalities	71
<i>Buivol O. V.</i> Lexical Features of Translation of Terminology in The Field of Mechanical Engineering	73
<i>Chernovaty L. M., Kovalchuk N. M.</i> Experimental Research into Translation Process Strategies	74
<i>Galstyan A. G.</i> Distance Learning and the Global Pandemic	76
<i>Golovatska Iu. B.</i> Linguistic and Cultural Peculiarities of Political Discourse	77
<i>Hrytsiv N. M.</i> Nlp Tools in Tagging Emotional Dislocation: Fiction Translation	78

<i>Kalnichenko O. A.</i>	
University Translation Theory Courses in Ukraine of the Early 1930s	81
<i>Kolomiyets L. V.</i>	
The Content and Context of Mykola Zerov's Syllabus on Special Methodology of Translation	82
<i>Lukianova T. H.</i>	
Intersemiotic Translation in Multimodal Dimension	83
<i>Nedainova I. V.</i>	
Intermediality in Translation: Art, Practice or Both?	84
<i>Nefyodova O. D.</i>	
Proper Names as a Challenge in a Translation Classroom	85
<i>Nohovska S. H.</i>	
Features of Teaching the Audiovisual Translation of Commercials of the Future Translators	87
<i>Olkhovska A. S.</i>	
Main Methodological Approaches for Developing Professional Competence of MA Students Majoring in Translation and Interpreting	88
<i>Shmiher T. V.</i>	
Feministic Motifs in Liturgical Translation: the Case of the Feast of the Nativity of the Mother of God	89
<i>Sung O. M.</i>	
Rendering the Yorkshire Dialect of Literary Characters in Ukrainian Translations	91
<i>Tashchenko G. V.</i>	
Translational Perspective on Gender Stereotypes in a Dystopian Reality	92
<i>Tatsakovych U. T.</i>	
Mental Imagery in Translation From English into Ukrainian: a Cognitive Linguistics Perspective (a Study of y. Martel's Novel <i>life of pi</i>)	93
<i>Yemets O. V.</i>	
Intermedial Allusions in Literary Texts: Stylistic and Translation Aspects	94

ЧАСТИНА 2

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

<i>Аджва Д. З., Рева Н. А.</i>	
Типи трансформацій у перекладі назв кінотворів	96
<i>Андрєєва М. А.</i>	
Особливості перекладу англійських загадок українською мовою	97
<i>Антонова К. Г.</i>	
Особливості перекладу алюзії	98
<i>Банніков Д. О.</i>	
САТ-інструменти перекладача	100
<i>Ведмідська М. В.</i>	
До питання відтворення евфемії в англійських публіцистичних текстах	101
<i>Григорян Л. А.</i>	
Підходи до визначення змісту компетентності у навчанні перекладу	102

- *Confidence to cope with the work* (students are to have clear instructions, explanations and tips).
- *Self-Directed Learning* (instructors should form a positive attitude towards self-education through the development of skills and abilities of doing independent work).
- *Positive relationships among students and the instructor*.
- *Relatedness* (self-learning cannot be a passive activity; on the contrary, it is an active and cognitive one and it is important for the students to learn through social interaction).
- *Relevance* (the class should be viewed by the students as an interesting and valuable activity useful for them now and in the future).
- *Feedback on assignments* (supportive and constructive feedback from the instructor is highly appreciated).

Errors that must be avoided: (a) never transfer offline techniques to a remote form of teaching, (b) do not jump from one service or platform to another one, (c) avoid using punitive measures, (d) stop trying to control students.

Conclusion: What did the COVID-19 global lockdown bring to education? Obviously, it brought more experience that would be usefully implemented in the future. There are a lot of predictions on the further development of the global education, but so far, it seems that the combination of the traditional and online forms of education might be the best option for Ukraine.

LINGUISTIC AND CULTURAL PECULIARITIES OF POLITICAL DISCOURSE

Golovatska Iu. B., PhD (*Ternopil*)

Political discourse is a way of communication mediated by a certain socio-cultural tradition, based on the exchange, suggestion and promotion of certain ideas, positions and views of participants in political life, in order to achieve political goals, which are mainly related to government issues. One of the most important characteristics of political discourse is considered to be its cultural specificity.

The subject of interest of linguoculturology is, in particular, the political discourse of the media. Media texts are usually saturated with culturally significant information, they record and reflect both general and specific features of the functioning of national languages and cultures. That is why the identification and description of culturally significant components of political media texts is one of the most important research tasks today.

Cultural characteristics of political discourse are closely related to another very important feature — precedent. The translation of precedent texts always belongs to complex translation tasks, because precedent texts are texts rooted in cultures, which are, so to speak, the quintessence of the national spirit. Precedent is one of the manifestations of the most important category of discourse, intertextuality. However, when talking about precedent, we are dealing not only with the reference of one text to

another (which is intertextuality), but also with the dialogue of these texts. Precedent phenomena in a broad sense are any well-known names, sayings, texts, situations that are easily recognizable in a particular linguistic and cultural community [1].

Studying the problem of linguistic and cultural peculiarities of the translation of political discourse, one cannot ignore such a concept as the idiosyncrasy of the speaker. Every politician has their own distinctive features, their own image, which is manifested in their linguistic portrait, that is what language techniques they use, what they emphasize. A successful image, is half of the politician's success, and adherence to their style is just as important as all other activities, because it is the individual features of speech that distinguish prominent figures from others, and make them recognizable to the people. It is also worth noting that today's Ukrainian political leaders in their speeches use the linguistic means of idiosyncrasies of American political technologies, so both American and Ukrainian political discourses have much in common.

Over the last decade, political speeches have a more specific targeting of a certain audience by age, ethnicity, and the speech itself is performed in the first person, becomes more egocentric, it often features "I", inherent in political discourse and high emotionality, metaphor, sensuality, references to important and exciting historical events for the whole nation [2].

A characteristic feature of political speeches is the vagueness, veiling and lack of specificity; such means are used today by a large number of political leaders. All this creates difficulties for the translator, because it is very difficult to convey the full depth of the emotional and expressive discourse of a certain person.

Thus, the study and understanding of the linguistic and cultural features of the political discourse of a country contributes to the awareness of the existence of different views of the world, understanding the possible causes of differences in views in a tolerant attitude towards others. National-specific realities, peculiarities of speech of individual politicians, author's metaphors and idioms that emphasize the national color of political discourse, have always caused significant difficulties for translation.

References: 1. Ковалевська А. В. Метамодел ь лінгвістичної сугестивності політичних рекламних слоганів. *Одеський лінгвістичний вісник*. 2014. Вип. 3. С. 99–109. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/oliniv_2014_3_16. 2. Максимчук О. Л. Політичний дискурс: особливості та функції. *Наукове видання «Мова і культура» Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. С. 71–75. URL : <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/6987>.

NLP TOOLS IN TAGGING EMOTIONAL DISLOCATION: FICTION TRANSLATION

Hrytsiv N. M., PhD (*Lviv*)

The current study focuses on the interaction between human and computer in processing text of fiction. In focus — the parallel translation corpus of Donna Tartt's novel *The Goldfinch* [4] and its Ukrainian variant by Viktor Shovkun [6]. Modern practices and techniques of using NLP (Natural Language Processing) and mark-up for composing a parallel corpus has proved its efficiency in relation to systematic processing